

Fordel for Køberen. I Østerrig er Sagen endnu paa Overvejelsesens Stadium. Der har gentagne Gange været forelagt Lovforslag om Afdragshandler, uden at der er udkommet nogen Lov herom. Men i Tyskland er der under 16de Maj 1894 udkommet en Lov angaaende dette Forhold, som nærmest har tjent til Forbillede for nærværende Lovforslag. Dog bør herved lægges Skjul paa, at der i Tyskland saavel i Rigsdagen som uden for samme (hos Handelskammerne, paa Juristmøderne, navnlig det 21de og 22de, og i Litteraturen) har været delte Meninger om Rigtigheden af at gribe begrænsende ind i Kontraktfriheden paa dette Omraade; men disse Betæneligheder have dog ikke været stærke nok til at afholde Lovgivningsmagten fra at give den nævnte Lov, idet Fordelene ved en saadan dog ere blevne ansete for overvejende Ulemperne.

Tendensen med dette, ligesom med den ny nævnte tyske Lov, er nærmest at være en Beskyttelseslov for Køberen. Som bemærket er denne paa den ene Side i høj Grad interesseret i Retshandelens Afslutning, da det at komme i Besiddelse af Tingen og at kunne udnytte den, uagtet den endnu ikke er betalt, ofte er et Livsspørgsmaal for den ubemidlede Køber (f. Eks. en Symaskine for en Syerke, et Pianoforte for en Musiklærerinde) eller dog af stor Vigtighed for ham (f. Eks. Klæder, Møbler o. desl.), og han er derfor stærkt fristet til at indgaa paa Sælgerens Billaar, hvor haarde disse end ere. Paa den anden Side maa det erkendes, at Sælgeren løber en betydelig Risiko ved at overlade sin Ting til Køberen, der som oftest ikke ejer andet end sin Arbejdskraft og ikke er i Stand til at frembyde Sikkerhed af nogen Art (Pant eller Kaution). Det gaar derfor ikke an at affære Sælgeren fra at opstille saadanne Billaar, der efter Forholdets Natur sikre ham saa meget, som muligt er, med billig Hensynstagen til begge Parters Tarv. Paaagtes dette ikke, vilde man til største Skade for den ubemidlede Klasse selv affrække fra Salg paa Afdrag. Thi at forbyde disse eller endog kun at besværliggøre dem udover, hvad nødvendigt er for at værne Køberen mod aabenbar ubillig Behandling, vilde sikkert komme den ubemidlede Klasse til ubodelig Skade. Medens man derfor intet Sted har tænkt paa at umuliggøre eller endog forbyde Salg paa Afdrag af fornævnte Art i Almindelighed, har den Tanke været fremme f. Eks. i Østerrig at forbyde Salg paa Afdrag af visse enkelte Ting, hvis Erhvervelse formentlig ikke har nogen sand økonomisk Interesse for den, der ikke kan betale dem kontant eller er tilstrækkelig vederhæftig til at kunne købe paa sædvanlig

Kredit. Herved har man foruden paa Lotterisebler, Præmieobligationer o. desl. navnlig tænkt paa rene Luksusgenstande, hvis Erhvervelse kun tjener til at tilfredsstille Forfængelighed eller Nytesyge, men ikke kunne være til nogen Nytte i økonomisk Henseende. Naar nærværende Lovforslag ikke indlader sig herpaa — ud over hvad der allerede med Hensyn til Præmieobligationer er bestemt i Lov af 10de April 1895 § 1 — er dette begrundet, dels deri, at det er saa overordentlig vanskeligt at afgøre, hvilke Genstande der kun ere at anse som Luksusgenstande, idet mange Ting, der ved første Øjeblik kunde synes at være dette, dog jævnlig ifølge Køberens særlige Forhold ere en Nødvendigheds- eller dog Nyttegenstand for ham, dels deri, at en Bestemmelse af denne Art let kan fremtræde som en unaturlig Hindring for Tilfredsstillelsen af en berettiget og uskadelig æstetisk Jølelse, der er ikke ualmindelig ogjaa hos den fattige, f. Eks. at smykke sin Bolig med et Billede eller desl.

Nærværende Lovforslags Hensigt er saaledes ingenlunde den at lægge Hindringer i Vejen for Salg paa Afdrag, men kun at regulere denne Retshandel, saaledes at den ene Part ikke trykkes alt for meget eller stilles alt for ubilligt. Det er ikke Meningen at bevære den kolde og hæderlige Handel af denne Art, men tværtimod snarere at beskytte den ved at umuliggøre konkurrerende Røvdrist af dem, der ville tilsidefatte alle Hensyn.

Hvorledes Lovforslaget søger at naa dette Djemed, vil fremgaa af de enkelte Paragraffer, og af, hvad der ansøres til Begrundelse af dem.

Til § 1.

Lovforslaget beskæftiger sig kun med det Tilfælde, at den solgte Ting er udleveret Køberen, og at Betalingen for den helt eller delvis skal ske i kontraktmæssig betingede Afdrag, som skulle erlægges efter Udleveringen til Køberen. De Tilfælde, at Tingen ikke udleveres, førend den er betalt, eller at den paa almindelig Maade sælges paa Kredit, høre ikke under Lovforslagets Ramme, da disse Retshandler ikke frembyde ejendommelige Anledninger til Misbrug og derfor ikke bør inddrages den almindelige Kontraktfrihed, som ellers hersker i Køb og Salg. Det er endvidere en Selvfølge, at Lovforslaget ikke angaar Salg af faste Ejendomme, men kun af løsørengensstande. Det ejendommelige ved de Retshandler, hvormed det beskæftiger sig, er, at Tingen udleveres Køberen og at Betalingen skal berigtiges ved senere Afdrag (altsaa mindst to), og at disse Afdrag i Henseende